

ТРИ АРЕШТАНТКИ

До двох арештанток-бабів
Ще третю пан ключник привів
І, крикнувши грізно до них:
«Лягайте спати!» –
Пішов. Бренькіт замків затих,
Дрімали грати.
Приведена стала, мов палець.
Чи страх обезсилив, чи жаль?
Цікаво й жалібно тамті
На ню гляділи;
Збалакались далі й усі
Так гомоніли.

Перша

Ой, жіночко добра, відав,
Послідній вже час нам настав!
Питаєш, сюди що мене привело?
Аж сміх повісти.
Із маслом чи треба ж мені було
До пана лізти?
З сусідом я в праві за став;
Суддю підплатив він і прав.
«Постій, – я гадаю, – подам
І я їм дари.
Чей, бідній вдові й сиротам
Не буде кари».
Дві фасочки масла взяла-м,

Дізналась, де той сидить пан,
Що нашу ме справу судить, –
Іду. Аж слабо,
Так страшно. Зирнув і кричить:
«Чого ти, бабо?»
Я – чи то ж я знала біду? –
Вклонилась і масло кладу,
Розказую, в чім моя річ, –
Мій боже милий!
Як вержесь! Як верескне: «Пріч!»
З усеї сили.
Та ще якісь інші пани
Сиділи. Давай же вони
Сміяться, а той аж кипить,
Немов на грани.
«Візьміть ї! візьміть ї – кричить. –
Поліціяни!»
Прискочили, вхопили вмиг.
Я прошуся, молюся в них.
«Де прете!» – «До цюпи!» – кричить.
«За що? – аж плачу. –
Чи мало дарунку? Бог зрить,
Я ще достачу».
«Дурна, не за те в цюпу йдеш,
Що мало дарунків даєш.
Як хтіла дарунки давать,
То треба знати,

Було не сюди з тим ся пхать,
А йти до хати!
До пана додому зайти,
Що мала, туди віднести
І пані суддисі зложить,
Її просити, –
Вона якщо схоче зробить,
Мусить зробити!».
Таку ми науку дали,
Негайно сюди завели, –
Ще в карк один як мене втяв,
В очах погасло.
Отак і ставок мій пропав,
Пропало й масло.

Друга

А я – не на жарт вам кажу –
П'ять діб за вівторок сиджу, –
А я, за вівторок, любки!
Я не брехлива,
А не чула за стільки роки
Такого дива.
По слабості встала я, що ж?
Робити йду – лізти не мож.
Аж тут мене шандар стрінув, –
Було се зрана, –
Ішов, зупинився, зирнув, –
Гадав, що п'яна.

«Стуй, бабо!» Я стала, ні цень.

«А що нині, бабо, за день?» –

«Вівторочок, панцю!» – Біда!

Я щойно встала,

Забула, що то середа,

І в біду впала.

«Вівторок? – сказав він. – Невже!

Так рано ти впилась уже,

Ходи ж но зо мною тепер!

Спочить не хочеш?»

Привів от сюди та й запер, –

Отак-то вскочиш!

Третя

Ба, що ж, а моє не таке?

І ніби смішне, а гірке.

З торгу на святий іду дух,

Для свого мужа

Купила новий капелюх,

Бо він нездужа.

Іду я, так сонце жарить!

«Ану, – погадала, – вложить

На голову той капелюх, –

Не буду в парі

Пектися!» Йду далі, аж бух,

Стоять шандарі,

Я йду, – що ж, не чуюся в злім,

А вже про крисаню й зовсім

Забула. Минаю вже їх,
Знімать крисані
И не мислю, – вони собі в сміх, –
Були, бач, п'яні.
Аж далі тупочуть за мною:
«Стуй, бабо! Стуй, хлоп'є! Стуй, гою!»
Дігнали. «А хто ти? Хлопак?» –
«Ні, баба!» – мовлю.
«Як баба, чом носиш крисак?
В тюрму з тобою!»
«Ні, – каже один і сміється, –
То хлоп, а не баба, здається». –
«То баба, не хлоп», – другий мот.
Посперечались.
«Га, переконаймося от!»
Переконались.
От так-то за глупий крисак
Я тут опинилася, так
І встиду набралась. Щоб ще
Колись їх діти
Терпіли так, як нам оце
Прийшло терпіти!»
От так розмовляли жінки,
Лягли на брудні сінники,
Веретою вкрились одною.
Ніщо не чути.
Та сон десь до вільних пішов з новоною, –

Їм годі та й годі заснути.